

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"657 sayılı Yasa'nın Makam Tazminatı Cetvelinin 8/a ve b bentlerinde; makam tazminatı verilecek kadro ve unvanlar sayılmak suretiyle belirlenmiştir.

Dava konusu olayda; Hazine Müsteşarlığında Sigorta Denetleme Uzmanı olarak görev yapan davacının, Türkiye çapında teftiş ve denetim yaptıklarından bahisle, kendilerine de 657 sayılı Yasa'nın IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli'nin 8/a maddesi hükmünden yararlandırılarak makam tazminatı ödenmesi istemiyle davalı idareye başvurduğu; istemin zımnen reddedilmesi üzerine işlemin Anayasa'ya aykırı olduğu ve iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Sigorta Denetleme Kurulu ve Buna Bağlı Denetim Elemanlarının Görev ve Sorumluluk Alanları:

Türkiye'de özel sigortacılık alanında faaliyet gösteren bütün gerçek ve tüzel kişilerin kamu adına denetimini yapmak üzere, 7397 sayılı Kanun ile 1963 yılında, özerk bir kurul olarak kurulan, Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerler ile bunların yardımcılarının oluşan Sigorta Denetleme Kurulu, 9.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun ile Hazine Müsteşarlığı merkez denetim birimleri arasında dahil edilmiştir. Sigorta Denetleme Kurulu'na ve bu Kurulu oluşturan Sigorta Denetleme Uzmanlarına ve Aktüerlere ilişkin özel düzenlemeler (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve kamu personeliyle ilgili genel düzenlemeler yanında) 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4, 5/c, 7 ve Geçici 7 ve Geçici 8'inci maddeleri ile 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu'nun 30, 32 ve Geçici 4'üncü maddeleri ve bu iki kanuna istinaden çıkarılan "Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu Yönetmeliği"nde düzenlenmiştir.

Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerler ile bunların yardımcılarının oluşturduğu Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı, Hazine Müsteşarına doğrudan bağlı olup, Hazine Müsteşarlığı Merkez Teşkilatı'nın gösterildiği "Ek (I) Sayılı Cetvel (A)"da Danışma ve Denetim Birimleri arasında gösterilmiştir. Ek (I) Sayılı Liste (A)'da ise Müsteşarlığa ait ihdas edilen kadrolar içerisinde Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerler ile bunların yardımcılarının ilişkin kadrolar gösterilmiştir.

4059 sayılı Kanunun "Müsteşarlıkların Danışma, Denetim ve Yardımcı Birimleri" başlıklı 5'inci maddesinin (a) bendinde Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu (18.6.1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile Hazine Müsteşarlığı teşkilatından çıkarılmıştır.) (b) bendinde Hazine Kontrolörleri Kurulu ve (c) bendinde ise Sigorta Denetleme Kurulu tanımlanmıştır.

Sigorta Denetleme Kurulu'nu tanım ve görevlerinin belirlendiği (c) bendinde; Sigorta Denetleme Kurulu'nun, bir başkan, yeterli sayıda sigorta denetleme uzmanı, uzman yardımcısı, aktüer ve aktüer yardımcılarının olduğu ve Müsteşara bağlı Kurulun, Sigorta Murakabe Kanunu ve sigortacılıkla ilgili diğer mevzuat ile Sigorta Denetleme Uzmanları, Uzman Yardımcıları, Aktüerler ve Aktüer Yardımcılarına verilen görev ve yetkilerin gerektirdiği denetleme, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek ve sonuçlandırmak ve Müsteşarın Kurul

tarafından yürütülmesini uygun gördüğü sigortacılık, mali piyasalar ve kurumlarla ilgili diğer inceleme ve denetleme faaliyetlerinde bulunmakla görevli olduğu belirtilmiştir.

Kanunun 7'nci maddesinde ise, yaptıkları görevin önemi nedeniyle Sigorta Denetleme Uzmanlarının ve Aktüerlerin, müşterek kararla atanması öngörülmüştür.

Sigortacılık sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesine ilişkin hükümleri içeren 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 30 ve 32'inci maddelerinde ve bu Kanuna istinaden çıkarılan yönetmeliklerde de, Sigorta Denetleme Kurulu'nun ve bu Kurulu oluşturan sigorta denetleme uzmanlarının ve aktüerlerin, Türkiye'de özel sigortacılık alanında faaliyet gösteren tüm gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetlerini denetlemek ve incelemekle görevli ve yetkili oldukları, devlet daire ve kuruluşları da dahil olmak üzere, bu kişilerce istenen tüm bilgi ve belgelerin kendilerine verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Sigorta Denetleme Uzmanlarının ve Aktüerlerinin mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, atanmaları ile görev, yetki ve sorumlulukları ve denetim usul ve esasları, 08.08.1998 tarih ve 23427 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu Yönetmeliği"nde ayrıntılı olarak belirtilmiştir. (Madde 6, 7, 16, 17, 18, 22, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 50, 54, 68, 69)

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere, Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerler, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın merkez teşkilatına dahil denetim elemanları olup, Türkiye düzeyinde denetim inceleme ve soruşturma yapmakla görevli ve yetkili bulunmaktadır. Bu nedenle, Hazine Müsteşarlığı Teşkilatına dahil edilirken 4059 sayılı Kanunun Geçici 8'inci maddesi ile Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerler 657 sayılı Kanunda diğer denetim elemanları arasına Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanlarından sonra gelmek üzere eklenmişlerdir. Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun öngördüğü "Özel Hizmet Tazminatını" ve "Denetim Tazminatını" Hazine Müsteşarlığı merkez denetim elemanı olmaları sıfatıyla, diğer muadili Denetim elemanları gibi, bu Kanunun "Zam ve Tazminatlar" başlıklı Ek Madde (Ek 31/7/1970-1327/71 md. Değişik: 23/2/1995-KHK-547-547/5 md)sine göre almaktadırlar.

Anayasa'ya Aykırılık Nedenleri:

Durum bu iken, 3.4.1997 tarih ve 22953 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli "IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli"nin 8'inci sırasının (a) bendinde, makam tazminatı verilecek olan denetim elemanları arasında yer alması gerekirken, bu konuda yapılan başvurunun reddi hukukun genel ilkelerine ve Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmünü amirdir.

Yine Anayasa'nın 55. maddesinde, "Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır." hükmünü içermektedir.

Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilke ile, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Özelliklere, ayrılıklara dayandığı için haklı olan nedenler, ayrı düzenlemeyi eşitlik ilkesine aykırı değil, geçerli kılar. Anayasa'nın amaçladığı eylemli değil, hukuksal eşitliktir. Kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz. Başka bir anlatımla, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında, yasalara konulan kurallarla değişik uygulamalar yapılamaz.

Belirlenen bu yasal düzenlemeler ve somut olan birlikte değerlendirildiğinde davacı ile diğer denetim hizmetlerinde çalışan denetim elemanlarının yaptıkları iş ve görev unvanları arasında fark bulunmadığı, buna karşılık IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 8/a bendindeki listede eksik düzenleme nedeniyle sigorta denetleme uzmanlarının yer almadığı ve söz konusu tazminattan davacının yararlanmadığı, bu durumun ise TC. Anayasası'nın 10. ve 55. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 8. sırasının (a) bendinin; "Sigorta Denetleme Uzmanı'na yer vermeyen eksik düzenleme nedeniyle TC. Anayasası'nın 10. ve 55. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varıldığından; TC. Anayasası'nın 152. maddesi uyarınca bu konuda bir karar verilmek üzere konunun Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, 31.3.2003 tarihinde oybirliği ile karar verildi.""